

SZEGEDI HIRADÓ.

66-ik szám.

Szerdán, augusztus 21-én 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői lakás:

Széchenyi-tér, Pfönn-ház első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhozással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitte a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petitors egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beigtatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitors igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Nemzeti létünk sarkalatos feltételei.

XI.

Társadalmi bajaink gyógyszerel.

Nagy számmal vannak, kik a társadalmi bajokat egyáltalán kívülünk eső okokra hárítván, az azoknak töltünk függő gyógyszerre való figyelmeztetést is többnyire időnkivülinek mondogatják a jelen ingó viszonyok között. „Egy a szükség jelenben, — így szólnak ők — s ez mindenekelőtt a haza közviszonyainak megállapítása, aztán a többi mint járulékos önkint következik, — csak valahogy az alkotmányos jogok kellő gyakorlatába juthassunk“ ste. Ezek az ő szokott kifejezéseik, melyeket rég, nagyon régóta igen sürten hallatnak. Hogy sokan mily értelemben veszik e szavaikat: a belátó ítélet jól tudja.

Bármily igaz is, miképp a zsidbasztó viszonyok a legjobb törekvéseknek is útját állják: de másrészt az oktalan gátlak éppen javunkra szolgálókul is mutatkoztak. Miután mindennek megvan a maga nyitja: a gondos eszély száz ösvényt lehet még a parányi családkörben is a közügy előmozdítására. Csak a valódi lelkesültségben ne fogyatkozzék. Ámde azok a föltételös jóakaratuak nagyon emlékeztetnek ama pórra, ki a patak lefolyását várta, hogy száraz lábbal kelhessön át rajta. — Nem egykönnyen határozható meg rögtön, vajjon az elmekorlátoltság vagy a szűkkebltség túlnyomóbb-e az úgy vélekedőkben. — Ha érvényes volna véleményük: úgy az iménti 12 évet nagyon meddően kellett volna átbúsulnunk, — aminthogy tevék is azt akárhányan az olcsó hazafiság hősei; míg a belátóbb életrevalóság az alatt igen értékes tevékénységgel munkált csöndesen, de biztosan építgetve minden talpalatnyi elfoglalható téren.

Ugy látszik egy-két évtized folyama alatt is elég könnyű volna az elejtött nemzetek sorsát felüldíthetlenné nyomorítani: ha az alkotmányos közjogok fogyatkoztaival a társadalmi tért is feladni kellene. Volt reá elég példa, hogy a szemes ellenfél vérszemet kapva könnyű diadalai után, melyeket sokunk aléltsága növelt, a családi tüzhelyig szivárogtatá be hatalma gyökereit. — Végmenedékünkig furakodott a meghasonlító elem kötelességfeledeleink elszédültsége miatt. Félthetővé lön keblünk, nehogy kettős szivkamaránk is egymás ellen dula-kodó érzelmek tanyájává válják. — E szélső jelen-ség beköszöntgetése eléggé fölriaszthatá elszenderült önértzetünket, aminthogy keltött is céltudatos tájékozók szép számmal.

Hála nemzetünk őrszellemeinek, hogy a reánk borult mostoha évek folytán a zsidbadás kór-sága nagyobb mérvben nem vett rajtunk erőt! — Hogy azonban az egymást erő buzdítás nagyon is reánk fért: mutatja maig nem egy jelenség, mely így is még igen sokban ellenünk tanúskodik.

Sokunk kényelmes gondolkodása a kérdéses ügyek iránt olyforma, mint a könnyelmű tanoncé, ki a derült napon azért nem tanul, mert az a játékra nagyon alkalmas, borult időben pedig azért, mert az kedvetlenséget okoz. — Társas életünk számos igen főben járó feladatai ilyképp lönnek mel-lözve verőfényösebb korszakunkban az úgynevezett „magasabb országos teendők“ miatt, elkomorult éveink folytán pedig a leszorultság miatt, holott nemcsak lehetett, hanem okvetlenül kellett volna a

nemzeti élet amaz éltető gyökszárait jó és rossz napokban egyiránt kifáradhatlan hűséggel ápolni. Hisz tudni való, hogy a legparányibb családi körig ágaznak szét a társadalom gyökerei, és sokszor a bogárhátú sárkunyó is növelhet a hazának hatalmas oszlopokat. Lám az emberiség Megváltójának születése fényt árasztott a jászol körött is; és a gondviselés nagy küldöttei egyáltalán ritkán születnek bíborban.

Tehát az ovó, mentő s buzdító szellemnek a társadalmi rétegek minden zúgát át kell hatnia s nemesítő sugalmát szélteben munkáltatnia, hogy semmi jóra való elem kárba ne vesszön.

S unja bár akárhány a folytonos zaklatást, — átálja bár nem egy túlérzékony a gyöngye oldalok érintgetését: a gondolkodás komoly szellemeit nagy okok ösztönzik arra, hogy az életerők ápolására s kóranagyoktól való megmentésére váltig nógassák kiváltképp a nemzet hanyagabb tömegét. — Részünkről legalább fölöttébb értékösnek tartunk minden komoly felszólalást, mely igaz hazafi szivből fakadván, bölcs belátással s elfogulatlan batározottsággal terel a meggondolás biztos ösvényére. Áldjuk hazánk nemtőjét, hogy a tisztán látás hivatott-jait folyton szaporítja közöttünk. — Soha nagyobb szükség nem volt az észhatalom feszült munkásságára, mint e kísértetes korszakban. — Mint látjuk különösen e válságos idők hathatósan riasztgatják föl a sejtelmes lelkeket a féltékeny örködésre, a nemzeti épség biztosítására, s hol az akár külső, akár belső sérelem következtében megcsorbult, célszerű gyógyítására.

Különbözők ugyan a módok, melyekkel a lelkes buzgalom a megmentést eszközölni sürög: de végre is kiderül, hogy főleg a lényegös szerekben nem lehet eltérés, legalább a tiszta szándék nem képes tagadni, miképp fajunk erkölcsi tisztulása, ősi jellemének fölélesztése, testi és lelki erőinek szaporítása egyike a legsarkalatosabb teendőknek, mik ez idő szerint kiválólag elengedhetlen kötelességeinkké lönnek.

Ez okból sorakozik csekély erőnk is azokhoz, kik nem koldús alamizsnaként lesik a sors szeszélyétől vagy öndérekü segítőktől a jövő áldásait: hanem igazán kiérdemelt s minemességünk által böcsülettel s biztosan kivívandó illetékképp ohajtják a nemzeti jobblétet; és ennélfogva kiváltképp a tényezés nélkülözhetlen alapját egyenetlik tán kevésbbé látszatos, de hű, de lankadatlan törekvés-sel. — Már csak a sokaságon áll, hogy az igazi jóakarát és üdvös törekvés ildomos példaadóit félre ne értse.

Jobbról balról ébresztnek oh nemzet! — javadra vagy károdra kelsz-e? — tetteid fogják tanúsítani.

Ha a jövőbe vetett föltétlen remények nem egy vérmesnek hevesebben dobogtatják szivét, magasabban szárnyaltatják elméjét: nem ellenkődünk velök. Lehetnek fönnebbi észleleteik, élesebb látásuk: csak hogy bizony mi a keserű tanulmányok pályáján és a tapasztalatok sanyarú iskolájában azt a rendíthetlen meggyőződést szereztük, miszerint a legtevékonyebb munkássághoz is jobban illik e válságos időkben az eszélyes számítás, mint a túlmerész remény, melynek elbizakodása gyakran a biztosat is elejti. Bíz el magad, ha szégyent akarsz vallani, így int népünk példaszava. Építs

„ködvágó“ tervekre, ha hű munkában telik kedved. —

Mi egyedül a nemzet erényeit tekintjük jogos reményeinek helyes alapjainul. — S midőn ezeket szigorúan, mint a gondolkodás törvényei igénylik, latolgtatjuk, biztatásaink természetösen kevésbbé vérmesek: de kevésbbé is ingatagok, kevésbbé tévesztők az események szeszélyös fordulatai között.

Karcsanyéki G.

Vigyázzunk!

IV.

Azok után, miket a birodalmi tanácsban való részvét veszedelmes következeéseiről mondtam, már csak kevés hozzátenni valóm van. Aki az általam elsorolt okokat megértette, annak lehetetlen ahhoz hozzájárulnia, hogy magát ott bárki által képviseltesse. Miután azonban, mint előbbeni cikkeimben állítam, meglehet, hogy Bécsből fel fognak arra szólítani: elmondom még röviden, mit kell akkor tennünk és mibez kell magunkat tartanunk.

Terheket, mint a lefolyt tizenkét év bizonyította, lehet a népekre róni, s ha azokat — mint törvényteleneket és hozzá elviselhetleneket — önkényt viselni nem akarják, erre erővel is lehet őket kényszeríteni. Jogokat meg lehet a néptől tagadni, s azoknak gyakorlatában megakadályoztatni. Így ha a megye vagy városháza teremét körülállják szuronyokkal, a fegyvertelen nép ezeknek nem szegülhet ellene, hogy ennek dacára be-menjen tanácskozni vagy tisztviselőket választani. De mikép lehessen a népet valamely jog gyakorlatára kényszeríteni, ha az vele élni nem akar, azt már gyarló eszemmel nem vagyok képes fel-fogni. E szerint azt sem tudom, mikép kényszeríthetne bennünket a bécsi kormány azon jog gyakorlatára, hogy a birodalmi tanácsba képviselőket válasszunk. Mert utósó esetben ez is csak jog, ámbár ez ránk nézve szomorú jog, melyre nincs szükségünk és melyet nem kívánunk. Tegyük fel tehát, hogy kihirdetik, miszerint ekkor meg ekkor jelenjenek meg a jogosultak a birodalmi tanácsosok választására; már én azt hiszem, hogy ha nekem nincs kedvem elmenni, arra csak nem fog akarni kényszeríteni senki, hogy elmenjek, mint a közmunkára, valamint arra nem kényszeríthet, hogy egyem, ha éhes nem vagyok.

De tegyük fel még azon valószínűtlenséget is, hogy a választókat valamiképp összehozhaták. Kénytelenek-e ezek akkor szavazni? Nem tehetik-e ezek is ugyanazt, mit már máshol tettek, hogy türes szavazatokat adnak be, azaz senkire sem szavaznak? Vagy ha ez, bármi oknál fogva, nem volna tanácsos, vagy némelyek, a gyöngébb jelleműek ettől félnek: nem áll-e akkor hatalmukban oly férfiakra adni szavazatukat, akikről bizonyosan tudják, hogy e megtiszteltetést el nem fogadják? Az országgyűlésen levő képviselőink bizonyosan bírják a nép bizalmát, mert hiszen másképp nem választotta volna őket oda. Föltéve tehát, hogy arra akarnának kényszeríteni bennünket, miszerint válasszunk a birodalmi tanácsba képviselőket; nem természetes-e, hogy körülbelül azon férfiak fognának választatni, kik most az országgyűlésen vannak; mert hiszen a nép csak azokat választhatja, kik iránt bizalommal viseltetik? Hányan fognák pedig képviselőink közül e küldetést elfogadni? e felelettel adós maradok az olvasónak, mert arra maga is megfelelhet.

Im ebből következik, hogy én lehetetlennek tartom, miszerint Magyarországból a birodalmi tanácsba követeket kapni lehessen.

Befejezéstül még egy kérésem van a néphez, hozzátok szeretett testvéreim! E kérésem pedig az: legyünk egyetértők és óvakodjunk minden rendháborítástól. Egyetértésben van az erő, melyen ellenségeinknek minden ármányai megtörnek; ügyekezünk egymást felvilágosítani, biztatni, vigasz-

talni, megnyugtani; de ne gyanúsítsunk. Jaj azon népek, melynek — kivált veszély perciben — vizsgálódás ördöge fészkelte meg magát! Tartsuk tehát szüntelenül szem előtt az emberi nem legnagyobb tanítója amaz arany mondatát: „Minden ország, amely maga ellen meghasonlik, elpusztul; és amely ház magával ellenkezik, megromlik.“ Egyetértésre, igen is egyetértésre van szükségünk és — türelemre. Azon példás türelem és kitartás, melyet a sanyargatattás tizenkét éve alatt tanúsítottunk, törte meg az önkény hatalmát; az tette tiszteltté a magyar nevet a külföld népei előtt. E türelemre és kitartásra most nagyobb szükségünk van, mint bármikor, nehogy magunk adjunk magunk ellen fegyvert ellenségeink kezébe, kik lesik az alkalmat, hogy belénk köthessenek. Gyakoroljuk ott és akkor törvényes jogainkat, hol és meddig lehet; de óvakodjunk az ellenszeggüléstől, kitöréstől. Aki erre akarna izgatni bennünket, az a hazának legnagyobb ellensége. Ennek szavára tehát ne hallgassunk, hanem várjuk nyugodtan a dolgok természetes fejlődését; mert a szabadulás órájának, habár késik is, be kell következni. Mutassa meg a magyar nép, hogy valamint alkotmányos jogait képes gyakorolni, úgy férfiasan tünni is tudja a csapást, mit a sors keze reá mért. Isten áldása lebegjen e sokat szenvedett haza fölött!

—br—

Megyeiülés H.-M.-Vásárhelyen.

(Vége.)

A köztanácskozások folyamában egynemely egyéniség részéről, midőn ellenezetek tolmácsolatnak, igen gyakran észlelhetők bizonyos grimace-ok (arc eltorzítások), s csufondároskodással terhelt jelképek; mindezekre — többek vélekedését fejezve ki — megjegyezzük, hogy a lenézések s kicsinylések hasonló nemei azon kapcsolatot tájtják csak, melyek a politikai hadoszlopok összetartására mulhatlanul szükségesek, szóval rosz vért csinálnak; s az ellenvéleményt acélozzák, de meg nem győzik. Tudjuk mi, hogy senki sincs közölkünk, ki a puskaport vagy a villany-telegrafot feltalálta. Legyen tehát méltányolva mindenkiben a józan ész, tudomány, jóakarát és alkotmányos jog, melynek fogva mindenki a közjó érdekében célszerűnek vélt nézeteit függetlenül elmondhassa, s ne lehessen alkalma megbotránkozni senkinek olyan tüntetéseken, melyek által megsértül az ember s a közpolgár, s a hazáért dobogó szív pedig és az alkotmányos jogokért küzdő ész a fenhéjázó méltatlankodás torzképeitől undorral kénytelen elfordulni. *Suum cuique.* Kövesse minden jó hazafi Constant a jeles francia államférfiu következő tanácsát: „A legcsekélyebb ismeretet, a gondolat legcsekélyebb csiráját, a legcsekélyebb szelid érzelmét, a legcsekélyebb elegans formát gondosan kell ápolgatnunk. Ezek megannyi elkerülhetlenül szükséges elemei a társasági boldogságnak, melyeket meg kell mentenünk a véstől, meg mind az igazság, mind a szabadság érdekében, mert minden ezen dolgok inkább vagy kevésbbé egyenes uton a szabadsághoz vezetnek bennünket.“

Bizonyos tárgyak alkalmilag szőnyegre kerülve, árnyékát lehete fölfedezni némi ellenszenves hangulatnak az ügyvédek ellen. Így hallók az osztályozást kurta és jó prókátorokra; elengedjük a humor kedvéért e nem épen megtisztelő osztályozást, hanem egyuttal bátorkodunk észrevenni, hogy az egész országban tisztviselő is akadhat elég olyan, ki kurtának nevezhető azon értelemben, ha ezen elnevezés az értelmi gyöngesség, szellemi alárendeltség kifejezése akart lenni. Non cuius homini contingit adire Corinthum — mondja Horác.

Az ügyvédek a volt rendszer alatt a végső megaláztatásig üldözve lőnek, s majdnem irtó háboru folytatott ellenük, s az 1852. évi ügyvédi rendtartás által a bírósági önkény tárgyaivá lettek és a pörlekedő felek előtt a fonák közigazgatási intézkedések folytán alámerült azon tekintély, melynek varázsa — az igazságszolgáltatás egyik legnevezetesebb tényezője — az ügyvéd homlokát kell, hogy körül sugározza. S miért lőn az ügyvédi osztály a korlátlan uralkodás előtt oly nevezetes botránykő? Azért uraim, mert ez az 1848-ki küzdelmekben, részint a harcmezőn, részint az irodalom terén, avagy a terhes közhivatal-viselésük útján, majdnem egytől egyig cselekvő részt vőn.

Akarjuk talán folytatni ama rendszeres üldözést? fokozni az elszennvedett méltatlanságokat? s mondott élmények tekintetbe vétele mellett az ügyvéd értelmi állása-, szellemi minőségénél fogva — hazafiu kipróbált jellemvonásait nem is említvén — oly tagja-e az alkotmányos polgárzatnak, melynek méltó sorsa csak elhagyatás, gyanuba vétel s roszul palástolt ellenszenvek lehetnek? Nem értem.

Eltekintve itten attól, hogy az ügyvédi állás Francia-, Angolország-, Schweic-, Olaszország-, Belgiumban a legtisztelre-méltóbb szellemi szakmát (branche) képezi, nem kell felednünk a tudós Ketténacker következő sorait: „Az ügyvédek mindaddig fenn fogják tartani lételüket,

amíg csak a polgárok összes tömege az erkölcsi és értelmi tökélynek oly magas fokára nem emelkedett, hol neki többé igazságszolgáltatásra szüksége nincs.“ És megemlékezvén a corpus juris romani ide átvett jellemző helyeire: „advocati, qui dirimunt ambigua fata causarum, suæque defensionis viribus, in rebus sæpe publicis, ac privatis, lapsa erigunt, fati gata reparant, non minus provident, quam si præliis ac vulneribus, patriam parentesque salvarent. Militant namque causarum patroni, qui gloriosæ vocis confisi munimine, laborantium spem, vitam, et posteris defendunt“ — habár Cicero pro domo sua-féle védelemnek látszik is — az örök igazság nevében az ügyvédi tisztas állás előnye érdekében általánosságban szót emelek. Különösen pedig fölteszem a kérdést.

Vajjon a magyarországi ügyvédek, kik közül kerültek és kerülnek ki nagyrészt a haza legjelesb államférfiai, szónokai, bírái, tudósai, írói, tisztviselői, s kik mindig az alkotmányos szabadság hírei voltak, s kik a hazai szellemi és anyagi haladás előharcosai, zászlóvivői lőnek, s kik az ügyvédi pályán is mint az emberi, társadalmi és politikai jogok független védői magukat kitüntették, és nincsen okuk tudományos tekintetben a legmiveltebb országok törvénytudósai koszoruit irigyelni; ezek — ismétlem — oly tényezők-e, kik a köz-igazgatás, az igazságszolgáltatás méltó ellenszenvét felkeltik, vagy épen megfordítva, a közbatalom ótalma támogatására sokszoros érdemekkel bírnak?!

Sorakozzék minden hazafi, és kerülvén az összeütközéseket, mondjuk Constant az elébb idézett francia államférfiuval: „Mi egy nagy hajótörés veszélyeit szerencsésen kiállottuk; a tenger színét romjaink borítják. Halászsuk ki a romok közül azt, ami értékkel bír, a közszolgálatok, a nemes lelki cselekedetek, az együtt kiállott veszélyek, az enyhített fájdalmak emlékét, ahelyett, hogy azon kevés kötelekeket elszakítanók, melyek bennünket még egymáshoz kapcsolnak; teremtsünk inkább új közös kötelekeket, tisztességes hagyományaink segítségével.“

Ezeket elmondván, ezek szerint cselekedjünk. Az egyetértés Istene vezéreljen minden magyart, minden hazafit! E. S.

Helybeli ujdonságok.

— (Aug. 18-ka.) A hajnal épen hasadófélben volt, midőn a városházi harang kongása tűzvészt jelzett. A belváros délnyugati szélén három ház lett a lángok martaléka. Okát e szerencsétlenségnek még nem tudhattuk meg; szeretjük hinni, hogy vigyázatlanságból inkább, mint szándékos gyújtásból támadt e szerencsétlenség. — Alig szüntek meg a vészharangok 5 óra után, midőn a várnak négy oldalán szünni nem akaró tarackdurrogás hallatszott a helybeli katonai zenekar játékatól kísérve. A szomorú véletlen ugy akarta, hogy e nap ünnepélyét az említett szerencsétlenség előzze meg, mi némi komoly sejtelmeket keltett föl az ugyis sötét hírekkel terhelt lakosság keblében. Császár Ő Felsége születésnapja lévén, a belvárosi szentegyházban a helybeli katonaság és számos hívek jelenlétében ünnepélyes szent mise mutatott be a királyok királyának, hogy a fejedelmet a népek tüve s boldogsága előmozdítására égi ihletével áldja meg. A tarackdurrogások délben ismét megújultak a várban, valamint este is, s a csoportosuló nép sokáig azon várakozásban volt, hogy e nap emlékére valami örvendetes hírrel lepetik meg. Sokan azt is hívték, hogy e késő estig tartó durrogatás már talán szent István előestéje ünnepelésére is szól, elfeledvén, hogy még egy egész nap van közben!

— (Szent István napja.) Városunk a nemzet nagyszerű történeti multjának öntudatában hazánk szent királyához méltólag ülé meg e napot. Mozsárdurrogások és zene nem hirdetétek ugyan ez ünnep hajnalát, mert e nap nem földi örömk, hanem a magyar szent korona, a vallás és lélek-üdv földertült hajnala: de megszólalt reggeli hét órától nyolcig a városházi torony ére nyelve, s komoly ünnepélyes hangon hívá az összes lakosságot a népek Istene szent oltárához, hol a szenvedésekhez erőt, a nemzeti szabadság és függetlenség védeléséhez rettenthetlenséget esdjen a szorongatott magyar nemzetnek. Az ősi kegyelet és soha nem lankadó nemzeti hála ma is átnézhetlen sokaságu népet vonzott a belvárosi egyház falai közé aggodalmas sejtelmétől telt kebelével a vészfüllegektől sötétlő komor jövő miatt. Ki a buzgó lakosság arcain áttekintett, láthatta a bizalmat, mely szenvedések közt is igazságot és jutalmat remél a kiállott nyomorért. Ily hit, ily bizalommal hagyá el az ájtatos sokaság Isten szent házáat. E nemzeti ünnep külső jelekben csak a kedves nemzeti színtű zászlókban vala látható, melyek minden nyilvános épületen, valamint az egyházak tornyain is ünnepélyesen lengettek, hirdetvén a nemzeti kegyelet szerény, de szívsgallta nyilatkozatát.

—m. A helybeli színgazgatóságnak valóban köszönettel tartozunk, hogy színházi élveink emelésére a közkedvességű színművészt, Lendvay urat hét előadásra megnyerni iparkodott. Eddigi föllépése csak kíváncsiabbakká tesz bennünket azon

perere, midőn kedves nejevel „Romeo és Juliá“ban föllépend. Ugy tudjuk, hogy ez élvezetes est holnap, azaz esütörtökön leend, s elégnék tartjuk ezt fölemlíteni, hogy művelt izlésű közönségünk el ne mulasztja e nem mindennapi életet.

— Mult számunk egyikében említők, hogy Román-Sz.-Mihályon f. hó 26-ra próbaszántás rendeztetett gőzekével; megkeresés folytán tudatjuk, hogy a próbaszántás f. hó 22-én menend végbe, de a vasutal érkezők nagyobb kényelmére Temesvározt a Mehallai külváros és belváros közti téren. A kapitányi hivatal a jelentkezők számára magánszállásról is szívesen fog gondoskodni.

—t. A „Szegedi Híradó“ 65 ik számában egy beteg tanító panaszt emelt jogos követelésének azonnal nem történt kifizetése miatt, mit a méltányosság tekintetéből rendén hitt volna lenni. Azonban e sorok beküldője nagyon esodálkozik rajta, hogy panaszttevő a méltányosságról beszélvén, a hallott lehető legméltányosb okot maga figyelembe nem vévén, a nyilvánosság előtt panaszt emelt az ellen, ki kész az említettnek a már mondott okokat, melyek nem nyilvánosság elé valók, újra ismételni, ha talán már megfeledezett volna rólok. Ezzel tartozott e sorok beküldője annak, kiről föltett annyi belátást, hogy midőn közméltánylat igényeltek, akkor a békés polgár kimélőbben fog nyilatkozni. (Beküldetett.)

Hazai tudósítások.

— Nagy-Váradon f. hó 7-kén nyitattott meg a német szertartásu egyháztól különvált zsidó magyar egyház Löw, szegedi főrabbi ur által. Az ünnepély, melyhez Haller gróf ő méltósága s a városi lakosság disze egybegyűlt, reggeli 9 órakor vév kezdetét. Az előleges szertartások után Löw főrabbi tartott remek hitszónoklatot, s az ünnepély a Szózat elénklésével végződött.

— A képviselőház tagjai Deák Ferencet egy nagy és értékes albummal akarják megtisztelni, melynek csupán külső kiállítására több mint 4000 frtba fog kerülni.

— A Komárom város és hídfőerőd közötti Vágduana szigeten ágyutelepeket készítenek s erősítik; f. hó 16-án kezdték meg a fák kivagdálását.

— Az országgyűlés második feliratának szerb nyelvre való lefordításával Marsó Iván, Szerémség megye tiszteletbeli főjegyzője, ki már több magyar művet dícséretesen ültetett át a szerb irodalomba, lőn megbízva.

— Hír szerint az erdélyi országgyűlés összehívása csak a második felírásra való válasz elküldése után fog eldöntetni.

— Biharmegye szükségei fűdőzésére a gyűlésen kölcsön felvételéről tanácskozott, mivel azonban jelen körülmények közt kölcsönt kapni csaknem lehetetlennek látszik, Blaskovics Sándor ur 5000 frtot mint kölcsönt azonnal átadott, amiért neki a megye forró köszönete jegyzőkönyvileg kijelentetett.

— Kassán a katonaság és polgárok közt oly nagy az ingerültség, hogy a városi képviselő-testület elhatározta feliratilag megkérni ő Felségét, hogy az ott állomásozó Schmerling nevű ezred más városba helyeztessék el, mert a nép nyugalma ez ezred ittléte alatt helyre nem állítható.

— Gyöngyösön a nagy tűz óta már vagy 30-szor volt tűz. A szándékos gyújtogatás jeleül vehetők a tűzet jelentő papírkák, melyek szétszórva találhatnak. A hatóság nem vala képes eddig e gonoszlelkűségnek nyomába jőni.

— A gymnasiumi rendszer megállapítása fölözt f. hó 16-án Budán bizottmányi tanácskozás volt. A gyűlést Lonovics József érsek ő excejá nyitotta meg. Hír szerint a gymnasiumok ez évi megnyitása nov. 1-jére fog elhasználni, hogy az átalakítás eszközlésére idő jussou.

— Pátka nevű kincstári községben — mint a „Gy. Közlöny“ írja — a földesuraság nevében a megyei háziadó megtagadtatott, s ha a megye e tartozást végrehajtás útján bátorkodnék behajtani, katonai erővel fognák a behajtást megakadályozni.

— A horvát orsrágyűlést illetőleg hír szerint azon határozatot hozták, hogy azt fel nem oszlatták, hanem újra a birodalmi tanácsba küldésre, vagy inkább „a közös érdekek megfontolására“ szölitják fel.

— A f. hó 16-án tartott horvát országgyűlésen Kvaternik indítványá, hogy Fiumeből a kir. biztos visszahívassék s a netalán vétkesek amnestiáltassanak, nem pártoltatott. Fiume város és kerület, nemkülönben az új Fiumemegye, mint Horvátország részei becikkelyeztetnek.

— A pénztügyi miniszter az adóbehajtás ideiglenes megszüntetését tartalmazó rendelethez némi magyarázatot is küldött, melynek kivitelénél a hivatalnokok becsületessége sokat könnyíthet az adózó népen. Ez utasítás szerint katonaság csak oly helyre adandó, hol a gazda megátalkodásból nem fizet, de itt sem kell a szokottnál nagyobb executiót felróni.

— Aradon hamis bankjegy-készítőket fogtak el a napokban, kik 100 frtos jegyeket gyártottak. Mivel már más helyt is jöttek ilyenmü jegyek gyártói nyomába, nem lesz fölösleges az elszaporodott 100 frtos jegyeket elfogadás alkalmával figyelmesen megvizsgálni.

Vegyes hírek.

— A „P. Lloyd“ egyik bécsi levelezője írja: Az itt tartózkodó magyar kormányférfiak rendkívüli önmeztagsággal használnak föl mindent, személyes befolyásuk utósó cseppjét, hogy a megszakadt alkudozások fonalát újra összekössék. De nem igen van kilátás a dolgok jobbra fordulására, mert tárgyilagossá messze kiható engedményekről szó sincs, alaki javítgatásokkal, halogatással pedig nincs segítve a dolgon. De végleg még eldöntve semmi sincs, sőt csak néhány nap múlva akarnak családi tanácsban az összes miniszterium hozzájárultával végleg határozni.

— Augustus 12-én a Reichsrathban újra ülés volt. Schmerling ur kijelenti, hogy ő a tartományok önkormányzatát csak a február 26-ki alkotmány értelmében ismeri, a ház többsége pedig Giskra ur által nyilvánítja, hogy a febr. 26-ki alkotmányhoz most még inkább ragaszkodik, mint valaha. E kifejezések nyilván Magyarországra való irányozva.

— Varsóban aug. 10-ke óta a nyilvános keretekben s piacokon katonaság s ágyuk vannak felállítva.

— Medici, Türr s a déli olasz hadtest több tisztje Garibalditól tanácskozás végett Caprerába hivattak.

— A „Daily News“ a válaszfeliratban diadalmas kimenetelét látja az alkotmányos vitaközösségnek s fényes győzelmét Magyarországnak. Szerinte Ausztria most kétségkívül erőszakos politikához fog nyulni, de Magyarország nem hagyandja magát a passiv ellentállás biztos útjáról lesodortatni.

— A kölni lap jól értesült brüsseli levelezője szerint osztrák, holland, német, belga, francia és angol tőzsérek, kiknél Plener kölcsönért kopogtatott, — mindnyájan csak azt felelték, — hogy bármint teljesnek nyilatkoztassa magát a Reichsrath, — egy fillért sem adnak kölcsön; egyik pénznagy azt felelte, hogy a jelen Reichsrathal „egy verebet sem lönek le a fedélről.“

— A kölni lap párisi levelezője szerint csakugyan nem volt alaptalan az orosz összeesküvés mozgalmak híre. Hír szerint Helena nighő több előkelő udvarhölgygyel száműzetésbe küldetik.

— Az „Ost-Deutsche Post“ toldaléku a magyar országgyűlés két elnökének fogadtatásáról közölt híréhez írja, hogy a császár ez alkalommal megint huszár egyenruhában volt s a fogadtatásnál jelen volt urak magyar diszköntöst viseltek. Apponyi gr., mint szónok, ezeket mondá: „Midőn Magyarországnak országgyűlésileg egybegyűlt főrendei és képviselői Felségednek legmagasabb leiratára felelendők, az ország jogának és állami viszonyainak tárgyalásába ereszkedtek, ezt meggyőződésből, hazájok iránti szent kötelességből és Felséged legmagasb személye iránti köteles tiszteletből tevők, és ez érzelmeknek valóban meg nem felelték volna, ha Felséged azon felszólítására, hogy a nemzet nevében nyilatkozzanak, az ország ohajtásait, ér-

zelmeit és nézeteit nem egész őszinteséggel és kötelességgel fejezték volna ki.“

— (Halottképlet.) Páris tudományos köreiből sokat fáradoznak oly mód feltalálásával, mely szerint csalhatlanul meg lehetne határozni, ha vajjon valamely halottnak tartott személy valóban meghalt-e, vagy csak tetszhalott. Plouviez francia orvos e célra azt ajánlja, hogy szurassék a halottnak hitt egyén mellébe a szíve táján egy igen finom hosszú tű egész a szíveig; s ha e kísérletre sem ad életjelt, bizonyos, hogy valódi halála bekövetkezett.

— Bécsben sokat beszélnek a „Reichsrath-Klára“ról, egy kedves cukrász-leányról, ki a birodalmi tanács előtermében édes süteményeket árul és igen szépen mosolyog. Mondják, hogy mosolyával annyira megbűvölt egy lengyel képviselőt, hogy ez komolyan nőül akarja venni.

— Szezwawnicára m. hó 30-án a szomszéd Sáros-, Szepes- és Gömörmegyéből magyar vendégek érkeztek. Ezen galíciai fürdőhelyen a lengyelek honfiaink tiszteletére mulatságot rendeztek, melyben felváltva magyar és lengyel darabokat játszottak a zenészek. A magyarok lengyel színeket, a lengyelek pedig nemzeti színtünetet viseltek a testvéri érzelmek nyilvánítására.

— A „Donau-Zeitung“ Napoleon tervét a következőkben hiszi rejteni: A rajnai határszélek megszerzése; Belgium és Antwerp visszakapcsolása; az Alpok lejtőjének egész Turinig, továbbá Sardinia szigetének és Spanyolhonnak egész az Ebroig elfoglalása.

— A „M. Herald“ párisi levelezője írja, hogy mindenfelől azon határozott tudósítást kapja, hogy Napoleon császár valahára visszavonhatlanul elhatározta „a pápát a hajóból kidobni.“ A „Daily News“ és „M. Post“ ez eseményt, mint nemokára bekövetkezőt, már régebben hirdették.

— A híres zsiány Ceccarelli, kit a pápai kormány Cornetóba küldött az exkirály részére toborzani, csak néhány nap maradt ott, mert nagy munkával alig sikerült neki 15 csavargót gyűjteni visszatérve már elindult Maltába, hogy kedvező alkalommal Siciliában lépjen fel Baldamival, a híres orgyilkossal.

— Cosenz tkb egy kiáltványban figyelmezteti a nápolyi nemzetörtséget, hogy Romából a reactio a dicső emléktű vörös ingbe öltöztetett rablócsapatot indított utnak, legyen talpon s e nyomorult család ne tántorítsa meg őket.

— Párisból írják, hogy híre jár, mintha Ausztria bizonyos támadó szándékkal volna Olaszország ellen, kezét fogván az ottani elégtelent párttal.

— F. hó 15-én 500 montenegrói megtámadta Korianienál a törököket, de rövid csata után visszavonultak.

— (A krinolin száműzetése.) Victoria királynő józan, polgári gondolkodásmódja már régen ellenzé a második császárság által behozott krinolin-járványt, s magán uton többször megkísérelé, hogy e divat rabnőit emancipálhassa. Minthogy azonban

ez nem vezetett sikerhez, a királyi hölgy megtagadta palotanői egyikének, hogy repeal-meetinget hívjon össze s anti-krinolin-mozgalmat keltsen föl. E meeting közelebb tartatott meg Londonban. Csak heves vita után határozták el, hogy a krinolin-divatnak vége, s az „ország első ladyje“ megígérte, hogy jó példával megy elő. A vita alkalmával fölemlítették Longfellow nejét, ki levele bepecsételésekor meggyúlt krinolinja következtében halt meg, mely haláleset a királynőt különösen meghatá. Egy lady erre azt jegyzé meg, hogy magas hölgyeknek ettől nem kell tartaniok, hisz ezek komornájuk által pecsételtek be a leveleket. Egy másik lady még azt mondta, hogy mint lehet majd a különböző rangú nőket megkülönböztetni, ha a krinolin-divat megszüntetik. De ez ellenmondások mitssem használtak, a királynő akarata győzött s a krinolin-divat a sirba szállt! Nem kell aggódni, itt vannak még a magyar delnök; reméljük, a krinolin megvédésében is kivándják az egri nevet.

Legujabb.

— A „P. L.“ bécsi levelezője a magyar válságról f. hó 18-án a következőket írja: „A Schmeiling által tervezett manifestum elvetetett, s helyette királyi leirat alakú egy vagy több szerkesztmény fogadtatott el. E leirat magában foglalná a felelős magyar miniszterium iránti engedményeket, a had-, kül- és pénzügyön kívül, melyek közigazgatásügyi ügyek maradnának. Az országgyűlés feloszlátása, dacára a centralista lapok örömjongásainak, még nem oly bevégett tény, mint azt csak a tegnapi félhivatalos lapokban is olvasni lehetett. Az országgyűlés feloszlátása e percig még nem tény. Nem csekély jelentőségű dolog, hogy f. hó 17-től a magyar ügyek az államminiszterium- és udvari kancelláriában külön tárgyalatnak, s hogy ő Felsége az udvari kancellárt külön kihallgatáson fogadta, s hogy a királyi leiratot az udvari kancellár idegen befolyás nélkül szerkesztette. A leirat, mely Rohonczy és Pápay udv. tanácsosoktól szerkesztet gr. Forgách vezetésével, s a császárnak Ischlból visszaérkezése után alá fog iratni, szám szerint három. — Az első az országgyűlés azonnali feloszlátását ajánlja. A második azon esetben, ha ez félretételnek, azon két esetet állítaná fel: vagy azonnal küldjön az országgyűlés követeket az adott engedmények mellett a birodalmi tanácsba, vagy oszolják szét; a harmadik a megyék- és városi hatóságokhoz fog intézteni.“

— Aug. 19-éről a „Sürgöny“ben következő bécsi távirati tudósítás áll: A császár nem jött a városba. E szerint a helyzet változatlan; ha tanácskozás alá kerül a magyar ügy, úgy holnap vagy holnapután várható a tanácskozásnak e kérdésbeni határozománya.

TÁRCA.

Egy Garibaldi-önkéntes kalandjai.

A hadműkedvelők nem tudnának nagyobb szerű látványt képzelni.

E lovasezred, a hadsereg választottja fölszerelve oly gonddal és fénytűzéssel, hogy erről a mi száz-ór című szép csapatunk alig tudna fogalmat adni, II. Ferenc kedvence-csapatát és utósó reményét képezé, mely kockára tevő végső pénz-betételét. Tüzes fekete lovaikon előre vágatva, kivont karddal, csakóik löször-bojtja a szélben lebegvén, e szép lovagok csillogó fegyvereikkel, miként cikázó villam fürgeteg vonultak elő a kard és acél iszonyu zörejevel.

A major védői e látásra percnyire mozdulatlanul maradtak. Azután azon lovagias udvariasággal, mely a francia jellemnek oly természetes, lelkesült tapsban törtek ki. Ellenfeleiknek büszke menetükért e hódolatot megadva, fegyvert ragadtak, s őket mentőkben általános tüzzel üdvözlék.

Ugyanezen időben tüzéségünk oldalról kartácsesal támadá meg őket, míg a siciliaiak őket homlokban lödözék.

E kereszttűz közepett e szép ezred megvakítatva, megzavarodva a golyók által, ingadozott, elveszté fejét, pisztolyai kisütése után visszafordult.

Erre gúnyos hurrákkal fogadák őket azon percben, midőn a major tüze alatt áthaladtak. Egy kis párisi, körülbelül tizenhat éves, a kert falán állva, tapsolt kezeivel, s felkiáltva éneklé a boulevard színházban adott daraból:

— Igen sok semmiért!

Ez elméneség általános nevetést gerjesztett. Ezzel azonban nem volt vége mindennek. Egy második lovasezred nyargalt előre a királyi lövészek támogatására, s két általános tüzelésnek sem lön semmi eredménye, s csaknem az előbbi módon verettek vissza ezuttal is a magyarok segélyével.

Ezalatt a nápolyi sereg romjai egyesültek egy síkon egy végső kísérletre. Ugyan ez időben híre támadt, hogy Garibaldi bevonult Capuába. Erre Paugam százados egy kirohanást intézett a major őrsége élén. E hadmozdulat, segítve a tüzéség és a siciliaiak által, teljes sikerrel járt, s a nápolyiakat a csatasík tökéletes odahagyására készíté.

Körülbelül hat óra felé járt az idő, s az éj nemsokára beállott.

Ez oldalról mindennek vége vala.

Másnap a francia csapat eltemeté halottait, s épen midőn az utósó katonai tiszteletet adák meg nekik, egy fényes személyiség néhány francia lovag-tisztől kísérvé előtermett.

Ez Türr tábornok vala.

Azonnal ráismertek magas testalkata, nagy szöke bajusza- s tüzes kék szeméről, melyek szép arcának oly loyális és bátor kifejezést kölcsönöznek.

Megpillantására a dobos előhívót vert, a helyőrség rendbe állt s tisztelgett.

A tábornok egy percre megállt, hogy e löportól füstös maroknyi csapatkát megszemlélje, mely egy golyóktól átlukgatott zászló körül állott, s hol az erélyes jellegű hadviselt afrikai zouavok mellett pelyhes arcu ifjakat leheté látni, kik alig hagyják oda a tanodákat, s kiket csaknem leányokul leheté tekinteni.

— Hol vannak a többiek? — kérdé Türr tábornok — hivassátok elő.

— A többiek — válaszolá Paugam — mind itt vannak.

Türr megtűtközve, titkolódzásnak hívé a dolgot. Paugam kezével egy fakeresztre mutatva, mely egy ujonnan felhantolt dombon volt, így folytató szavát:

— Ha ezek azon többiek, kiket ön kérdez, ők nem jöhetnek, valamint a sebesültek sem.

— Lehetséges ez, — kiálta fel Türr — hogy ez állomást ily maroknyi néppel eként leheté védelmezni?

Ezután néhány barátságos szót váltott a hozzá közeledett önkénytesekkel, s az egész csapathoz a következő beszédet intézé: „Én Garibaldi nevében jövök, tegnapi hősiességetekért benneteket üdvözölni. Kötelességeteknek ily nemes teljesítése által remekül személyesítetek köztünk dicső hazátokat, s méltóknak mutattátok magatokat azon szégyen de Flotte-ra, kinek rettenthetlen nevével hívják csapatotokat. Egész Franciaország tudni fogja, amit az emberiség- és olasz szabadságért tevettek.“

Ez egyszerű szavak élénk felkiáltásokkal fogadtattak, éltetvén a szabadságot, Francia-, Olasz- és Magyarországot és Türr tábornokot.

Hátra van, hogy elmondjam, mi történt vonalunk másik végén, vagyis San-angelóban, mert, mint tudjuk, a csata három mértföldnyi vonalon kezdetett meg egyszerre.

San-angelonál maga Garibaldi vala jelen személyesen Dünn tábornok hadtestével. Itt is, miként más pontokon, a csata kora hajnalban megkezdődött. Sokáig ellentállottak. Egy elszigetelt nagy épületet, mely kórházul szolgált, ötször elvesztettek, s ugyanannyiszor visszavettek a garibaldiak. Nagy számu beteg volt benne. Midőn utósó alkalommal foglalák vissza, a nápolyiak felgyújták, s a bentlévő kétszáz sebesült menthetlenül ott égett

a lángok közt. Kettő sebészeink közül, kik ekkor a kórházban valának, szuronyokkal megsebesítte ellenségként elhurcoltatott.

Két óra felé a nápolyiak jelentékeny számu friss csapatokkal erősödve, újra csatát kezdtek, s a mieink a túlnyomó számtól csaknem eltiportatva, hátrálni kényszerültek. Nem volt egyéb hátra, mint Santa-Maria felé huzódni, de hirtül hozák, hogy az ut el van vágva s a közlekedés megszakasztva. E hirre Garibaldi meghagyá Dünn tábornoknak, hogy a magaslatokon összpontosítsa erejét, s a legvégsőig tartsa magát, míg ő személyesen Casertában járand segélyért.

Ennek kivihetésére az ellenfél táborán kelle áthatolni.

Ez oly bátor vállalat vala, mely egy rettenthetlen keblet különösen érdekelné szokott. Ő tehát eiment csak csekély számu tisztoktól kísértetve. Hogy, hogy-nem történt, nem tudom, elég az hozzá, átvágták magukat.

Türr egy osztályljal Casertában volt.

Megérkezve Caserta közelébe, beküldé egy szárnységét, hogy értesítse a magyar tábornokot az ügy állásáról. Ez azonnal megindult háromezer emberrel, kik nagyrészt magyarok valának, de nem mind lovasok; egy ezred gyalog is volt köztük.

Ismeri mindenki a magyarnak a ló iránti szenvedélyét, hisz ők a jelenlegi centaurok; ha egy magyar gyalogsági szolgálatra kényszerítetik, mintegy megbecstelenítve érzi magát. Szerencsétlenségére nem lehetett mindegyik számára lovat kapni.

— Szereztek az ellenféltől lovakat, — mondá nekik Türr — s a lovasok soraiba léphettek.

E szó elegendő volt.

Épen a királyné dragonos ezrede volt ide küldve, kinek épen azon szerencsétlen eszméje volt, hogy az ő ezrede küzdjön Garibaldi ellen.

A magyarok örömrivalgással iramlottak előre, felkaptak a lovak kengyelébe s nem törődtek semmivel, csakhogy nyeregbe jussanak. A dragonyosok megzavarodtak agyan a támadásnak e nem várt nemétől, védtek magukat mégis, s kaszabolták a magyarokat. Ezek bele kapaszkodva a kantárszárbá, inkább darabokra szabdalatták magukat, hogysem a kantárszárat kiereszszék, s vérrel borítva végre mégis célt értek.

Igy hevenyésztek a csatasikon egy új lovas osztályt.

A helyzet e percében a legválságosabb vala. Garibaldi hirtelen köztük termelt, kik őt lelkesült kiáltásokkal fogadák.

— Barátaim, — mondá nekik — testvéreink San-Angelóban be vannak kerítve, szabadítsuk meg őket. Előre!

— Előre! — ismétlék a magyarok.

Előre rohantak mint villám. A nagy olasz előre vágta maga harminc lépéssel előbb a csapat élén, harci kiáltásait hangoztatván: Garibaldi! E név, melyet a nápolyiak nem hallhattak anélkül, hogy az egész vonalt babonás félelem ne ragadta volna meg. Az embert felismerték vörös ingéről, de még inkább bátorságáról, s az ellenfél rendtelenségben hátrálni kezd. Ily szétszórva visszanyomták őket csaknem szaladva egész San-Angelóig.

De ideje is volt, mert Dünn hadteste épen hanyatlófényben volt, elveszté a többi tisztet közt Romarino őrnagyot, sőt maga Dünn is meg volt sebesítve lábszáran. Lefebore százados, francia származásu, elragadtatva csatahevéttől, egyszerre csak egyedül látá magát egy csapat svajci közt. A tiszt, ki őket vezénylél, franciául mondá embereinek, Lefebore-ra mutatván:

— Vágjatok eret e kövér disznón.

Lefebore valóban hatalmas testtel bírt.

A svajciak tüzeltek rá, s egy golyó elragadá turbánját, mert Törökországban hosszasan tartózkodván, e fűveget nagyon megszokta. Lefebore meggyalázva, neki rohan a svajci tisztnek, megfogja őt galléránál s kardját keresztül dőfé rajta saját katonái szemei előtt, kik egy lépést sem tettek megmentésére.

E percében megérkezett a Garibalditól vezetett hadtest. A nápolyiak két tűz közé szorulva, felbomlani kezdettek, s minden oldalon feladák a tért. Ilyen volt e véres october 1-je.

A garibaldiak előtt nem volt többé ellenség, mert a siciliai és calabriai hadtest felolvadt, mint a hó, s visszatért kiki családjához. Hadedzett hős csapatok ellen kellett küzdeni, a királyi sereg választottjai ellen, kik egész a vakbuzgóságig hűek valának és számban is igen jelentékenyek, míg a mieink közt sok volt, ki még tüzet sem látott. Eből érthető, miért voltak a nápolyi seregek kezdetben mindig előnyben. De kiállva az első roha-

mot, az ügyek azonnal megfordultak; a nápolyi zsoldosok fegyvelemből kitűztek, a győzelemre annyit adtak, mint egy jó hírű kereskedő az általa aláírt váltó kifizetésére.

A garibaldiakat egy nagy ügy lelkesíté, azon égő hit, mely csodákat mivel. Az állati erő az eszme által lón legyőzve.

Irodalom és művészet.

— „Magyar menekültek indulója“ című zenemű jelent meg Kassán Hartig Gusztáv könyvkereskedésében, s kapható Pesten is Rózsa-völgyi és társánál. A szerző Knauer István, ki a felvidéken több magyar szellemben irt művéről ismeretes, az említett indulónak féljövédelmét a kas-sai honvédséglőzö-egyletnek ajánlá fel. Nemcsak a jótékony cél, de a zenemű beltartalma miatt is bátran ajánljuk ez indulót a műértők figyelmébe.

— A „Bolond Miska“ szerkesztője előfizetést hirdet „Kipfelhauser naptár“ra. A naptár aláírás ára 80 kr. Az aláírás ivek Emich Gusztáv kiadó-hivatalához küldendők be, honnan a naptár sept. végével fog kikerülni.

Színházi napló.

Aug. 17. „II. Rákóczy Ferenc fogsága.“ A helybeli közönségnek e kedvenc darabja és a vendégül föllépett Lend-vay Márton sem bírták a színházba édesgetni a közönséget. És noha azt értjük, ha a jobb előadásokhoz szokott közönség nem siet tömegesen a meglehetősen győnge társaság előadásaira, azt legalább ma, midőn a pesti nemzeti színház egyik elsőrendű tagja szerepelt, megvártuk volna. Lendvay a címszerepben megfelelt várakozásunknak, de fájdalom, a többi működők játéka az egy Beresényiét (Nyíry), Zrinyi Ilonáét (Sepsinét), Amáliáét (Tóth Lina) talán kivéve, annál inkább kirítt mellette. A sikerültebb szerepek közé tartozik még pater Knitteliusé, kit Döme ügykezett híven személyesíteni. Ennyit az előadásról; de van még egy észrevételünk a világításra, vagyis inkább füstölésre nézve. A nagy csillár két lámpája már az első felvonás alatt elaludván, az előadás végeig, tehát 8-tól 11-ig folytonosan füstölgött. Ezek példáját jelenetünk a többi lámpák is követték, úgy hogy a 18 közül utójjára csak egyetlen egy pislogott, úgy hogy ha a feljött hold a kis ablakon be nem kandikál, regényes sötétben nem láttuk (mert ezt nem lehetett), hanem éreztük volna magunkat. Iszonyu hőség, közepszerű előadás, sötétség, és mindezekhez elaludt lámpák füstölő illatja: bizony oly dolgok ezek, melyek nem nagy vonzerőt gyakorolnak nemcsak a szegediekre, de másokra sem.

—br—

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, 1861. aug. 20-án. A mult hét végén a bécsi gabnabörzén 25000 mérő buza kelt el, s pedig 30 krral olcsóbban mint néhány nappal előbb; az üzlet általában csekélynek mondható.

A folyton tartó hőség és szárazság a még meg nem ért mezei és kerti terményekre igen leverő behatást gyakorol oly annyira, hogy e termények nagyobb része összaszva a bekövetkehető esőre sem üdülhetne fel, mely hatás még a szőlőfűrtökre is a legkárosabban mutatkozik, mintán a szemek összezsugorodván kelle ki nem képződhetnek, s azért már a szürethez is igen csekély remény van kötve.

Ezeket tekintetbe véve általánosán azt hiszik, hogy az említett cikkekre, ha jelenleg némi kedvezőbb ár mutatkozik is, mindamellett kelendőségük egyre megmarad, főleg a jó minőségűeknek, minthogy kivitelre csak jó minőségű keresztek, s e tekintetben tetemes lefoglalások is történtek.

Az épen most álló pesti vásárról tudósításunkat jövő számunkban hozandjuk.

Időjárásunk száraz; a hőség azonban a növekedő éjszakák miatt némileg alábbszállott. Árnyékban délután 2 órakor a legnagyobb hőfok 23° K.

Üzleti terményárak: tisztabuza köble 3-8 frt 90 kr.; rozs 7 frt 20 kr. — frt; árpa 4 frt 20-60 kr.; zab 3 frt 20-30 kr.; köles 6 frt — kr. — 6 frt 20 kr.; tengeri 5 frt 50-60 kr.

Szegedi piaci árak: Borsó mérő 6 frt. Lenese m. 6 frt. Paszuly 3 frt 50 kr. Köles 3 frt — kr. Burgonya 1 frt 60 kr. Marhabus fontja 20 kr. Julhus 18 kr. Sertéshus 20 kr. Szalonna mázsája 28 frt — kr. Zsir itecje 52 kr. Lángliszt mázsája 12 frt 50 kr. Zsemlyelisz m. 8 frt 80 kr. Kenyerliszt itecje 6 kr. Kukoricliszt itecje 5 kr. Árpadara 2 itec 14 kr. Köleskása itecje 11 kr. Rizskása fontja 25 kr. Faolaj fontja 62 kr. Repeolaj 35 kr. Lenmagolaj 36 kr. Faggyú mázsája 39 frt —

Bécsi pénzfolyam aug. 19-én.

5% metalliques 67.75; nemzeti kölcsön 80.85; bank-részvények 740.—; hitelintézeti részvények 174.30; ezüst-agio 136.50; londoni váltók 137.50; arany darabja 6.62.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.
Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.
Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel.
Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Vizálás.

TISZA SZEGEDNÉL aug. 21-én 3' 3" 3"

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

HIRDETÉSEK.

(205-3) Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy alábbirt időkben következő javadalmak fognak nyílt árverésen 10% bánatpénz és félévi hasznóbér lefizetése mellett hasznóbérbe adatni:

1-ször: Felsővárosi nyomási 248^{900/1200} hold szántó-föld, úgyszinté eddig az erdőmester által használt 24 hold szántó-föld a felső makkoserdő mellett (melyek között 4 hold lucernával van bevetve) három évek-re f. é. augusztus 22-én d. e. 8 órakor.

2-ször: Alsóvárosi nyomási 242^{310/1200} hold szántó-föld, három évek-re f. é. augusztus 26-án d. e. 8 órakor.

3-ször: Alsóvárosi volt vágóhíd melletti 4^{1/2} hold szántó-föld három évek-re f. é. augusztus 28-án d. u. 3 órakor.

4-szer: Röskei 20^{800/1200} hold szántó-föld három évek-re f. é. augusztus 29-én d. e. 9 órakor.

5-ször: Islik majorsági 2^{1/2} hold szántó-föld három évek-re f. é. augusztus 30-án d. e. 9 órakor.

Ezekre vonatkozó feltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekinthetők.

Mely árverésekre a bérleni kívánók illendően meghivatnak.

Szeged, 1861. évi auguszt. hó 11.
Osztróvszky József,
polgármester.

(208-1) Hirdetés.

Szeged város részéről közhírül tétetik, hogy f. é. augusztus 24-én délelőtti 8 órakor nyílt árverésen a tanácssteremben hasznóbérbe adatik 10% bánatpénz lefizetése mellett az

accisjavadalom, a városban kereskedésre behozandó szeszes italoktól fizetendő díjaknak beszédését.
A feltételek az alkamarási hivatalban bár mikor megtekinthetők.
Mely árverésre a bérleni kívánók illendően meghivatnak.
Szeged, 1861. augusztus 18.

(209-1) A Török-kanizsai bormérsi, vásár és révjogok s mészárszék

f. é. nov. 1-ső napjától 3 vagy 6 évre hasznóbérbe adandók. A bérleni kívánók sziveskedjenek írásbeli jöllepecsételt ajánlataikat f. é. october 1-ső napjáig, a mikor azok ott felbontatni, és e jogok a legtöbb bérré ajánlkozónak — minden utóbbi ajánlat kizárásával — azonnal átadatni fognak, ottani közbirtokos Schulpe Emil cs. kir. kapitány urnak, a kinél a feltételek is megtekinthetők, személyesen átadni, vagy postán beküldeni.

Török-Kanizsán, augusztus 12-én 1861.

A Török-kanizsai közbirtokosság.

(206-2) Ház eladás.

A szabadkai utcában lévő — ezelőtti Árvay József-féle — 795-ik számú 520 négyszög űlet tevő háztelek, a rajta találató épülettel, szabad kézből eladó.

Eziránt bővebben Burger Zsigmond ur könyvkereskedésében értekezhetni.

(210-1) Korcsmai kellékek árverése.

A kereszt-utcában lévő Geraház melletti vendéglőben (Dáni Alajos vendéglője átellenében) csütörtökön és pénteken többféle korcsmai kellékek szabadkézből elárvereztetnek, mire a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

(173-4) Cs. kir. kiz. szab. és első amerikai kizárólagosan szab.

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Egy palack ára 1 frt 40 kr. o. é.

Mint hogy ezen, nevezetes tekintélyek számtalan legelismertebb bizonyítványai által igazolt, naponta terjedő használatával minden háztartásnál nélkülözhetenné lett föllímulhatlan eredményű szájvíz, mely magas és legmagasb uraságok által is a fogak és szájrészek épségbentartására mint kitűnő tisztító- és gyógyszer használtatik, valamint a leghiresebb orvosok által rendeltetik, minden további földicsérését fölöslegesnek tartok.

FOGÓLOM.

a fogüregyek sajátkezüleg ölmozására.
Ára 2 frt 20 kr.

Cs. k. Anatherin-fogpasta.
k. sz. Ára 1 frt 22 kr.

Növényi fogpor.

Ára 63 kr.

Cs. k.

k. sz.

POPP G. J. gyakorló fogorvostól Bécsben (Tuchlauben, 577. szám.) Azonkívül nála mindennemű műfogak készíttetnek.

Fentebbi szerek következő uraknál kaphatók:

Szegeden: Kovács M. gyógyszerész.	Félegyházán: Hoffer A. gyógyszer.
Kovács A.	N. Kikindán: Komka A. J.
Killius G. díszár.	Pakson: Florian János.
N.-Sz.-Miklóson: Napholz gyógyszer.	Pécsett: Gábor J. gyógyszerész.
Szabadkán: Milho.	Csarsch.
Zomboron: Popits.	Szolnay W.
Baján: Miechitsch.	Zach.
Handlhofer R.	Zsombolyán: Telbisz.
Szentesen: Prohászka, gyógyszer.	Kecskeméten: Machleid gyógyszer.
Eisendorfer	Makón: Jeszofski.

Melléklet: Az „Országgyűlési közlemények“ 10-ik íve.